

KIRJASTON JA KOULUN YHTEISTYÖ WIITAUNIONIN ALUEELLA LUKUVUONNA 2021–2022

Kirjaston ja koulun yhteistyösuunnitelma koskee Viitasaaren kaupungin ja Pihtiputaan kunnan esikoululaisia ja 1.–9. luokkien oppilaita. Suunnitelman tavoitteena on virittää lasten ja nuorten lukuinnostusta sekä taata se, että kaikilla oppilailla on tasavertaiset mahdollisuudet kirjaston palveluihin ja monilukutaidon tukeen.

Yhteistyösuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon perusopetuksen perusteissa mainitut tiedonhankinta- ja hallintataidot, elämyksellisyys, tiedon tuottamisen taidot sekä kirjallisuuskasvatus. Suunnitelman avulla toteutetaan myös kirjastoille laissa määriteltyjä tehtäviä, kuten lukemisen ja kirjallisuuden edistämistä, tietopalvelun tarjoamista sekä tiedonhankinnan ja monipuolisen lukutaidon ohjausta ja tukea. Suunnitelma päivitetään vuosittain yhdessä koulujen kanssa.

Lasten- ja nuortenkirjastotyöstä vastaava kirjastonhoitaja ottaa lukuvuoden alkaessa yhteyttä opettajiin ja sopii yhteistyön aikataulutuksesta heidän kanssaan. Suunnitelmaan merkittyjä kirjastotuokioita voidaan muokata kullekin koululle ja oppilasryhmälle sopivaksi. Tuokiot voidaan toteuttaa kirjastossa, koululla, kirjastoautossa tai etäyhteyksien välityksellä.

Kirjasto toivoo, että opettajat tuovat oppilaitaan aktiivisesti myös omatoimisille lainauskänneille. Opettajan tulee olla luokan mukana valvomassa oppilaita.

Opettajat voivat esittää kirjastolle toiveita ohjatuista kirjastotuokioista (esim. kirjavinkkaus), vaikka niitä ei olisi merkitty suunnitelmaan. Rajallisten resurssien vuoksi kirjasto ei voi kuitenkaan taata, että kaikkiin suunnitelman ulkopuolisiin toiveisiin pystytään vastaamaan. **Kirjavinkkaus- ym. pyynnöt tulee esittää vähintään kolme viikkoa ennen toivottua ajankohtaa.**

Kirjaston ja koulun yhteistyöstä vastaa kirjastonhoitaja Maria Saarnio, johon opettajat voivat olla yhteydessä kaikissa lasten- ja nuortenkirjastotyötä koskevissa asioissa.

Yhteystiedot:

maria.saarnio@viitasaari.fi

puh. 044 733 5692

Yhteistyösuunnitelma eri luokka-asteille

Esikoulu tai 1. luokka

Kirjasto tutuksi ohjatulla ryhmäkäynnillä (syyslukukausi)

Käsiteltäviä aihepiirejä:

- kirjastotila, erityisesti lastenosasto ja sen kokoelmat
- kirjastokortti ja sen vastuullinen käyttö
- lainaaminen ja palauttaminen
- aineiston käsittely kirjastossa ja kotona
- hyvä kirjastokäyttäytyminen
- avun pyytäminen henkilökunnalta

Lisäksi voidaan toteuttaa **ryhmälle räätälöity satutuokio TAI kuvakirjavaalit** kevätlukukaudella, mikäli opettaja niin toivoo.

2. luokka

Kirjavinkkaus (syyslukukausi)

Esitellään ikä- ja osaamistasoon sopivaa luettavaa. Vinkkaukseen voidaan liittää Keski-kirjastojen lukudiplomin esittely.

Lisäksi voidaan toteuttaa **sanataidepaja** kevätlukukaudella (esim. Lukuviikolla), mikäli opettaja niin toivoo.

3. luokka

Syyslukukaudella tarinallinen **kirjastoseikkailu**, jonka ohessa opitaan mm. seuraavia asioita:

- aakkostus ja hyllyjärjestys
- aineiston käsittely ja elämänkaari
- tiedonhaku ja kirjastoluokitus

Kirjastoseikkailun kesto noin 90 min.

Lisäksi voidaan toteuttaa **uutuuskirjavaalit** kevätlukukaudella (esim. Lukuviikolla), mikäli opettaja niin toivoo.

4. luokka

Kirjavinkkaus

Vinkataan ikä- ja osaamistasoon sopivaa aineistoa painottaen uusia lastenkirjoja. Vinkkaustuokion kesto noin 45–60 min. Voidaan toteuttaa myös vertaisvinkkauksena tai kirjavaaleina.

5. luokka

Kirjastonkäytön opetus

Opetellaan tiedonhaun prosessia ja tutustutaan kirjaston tiloihin ja palveluihin.

Käsiteltäviä aihepiirejä:

- kirjastoasiain perusteet
- kirjaston tilat ja palvelut
- verkkokirjasto ja tiedonhaku (mobiilitehtävät)
- aineistolajit, aakkostus, genret ja luokitusjärjestelmä

6. luokka

Mediakasvatuksen teematunti esim. mediataitoviikolla

Opetellaan vuorovaikutteisin menetelmin esim. lähdekritiikkiä, ikärajoja, kuvien käyttöä ja nettikäyttämisen perusasioita. Harjoitellaan erilaisten mediasisältöjen tuottamista. Tunnin sisällöstä sovitaan tarkemmin opettajan kanssa.

7. luokka

Kirjastonkäytön opetus

Harjoitellaan tiedonhakuja ja itsenäistä kirjastonkäyttöä. Tiedonhakuharjoitukset voidaan integroida äidinkielen ja kirjallisuuden tai muiden aineiden opetukseen.

Käsiteltäviä aihepiirejä:

- kirjastoasiain perusteet tiiviisti
- verkkokirjasto ja tiedonhaku (mobiilitehtävät): aineiston varaaminen, saatavuustietojen tulkinta asiakaspäätteeltä ja aineistojen paikantaminen hyllystä
- luokitusjärjestelmä YKL
- e-aineisto

8. tai 9. luokka

Kirjavinkkaus tai lyhyt kirjaesittely

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetukseen integroitu vinkkaus tai kirjaesittely kirjallisuuden genreistä tai suomalaisesta kaunokirjallisuudesta. Vinkkaus on vuorovaikutteista ja lukukokemusten jakamisella on siinä merkittävä rooli.

Kaikki luokat

Seuraavat yhteistyömuodot voidaan toteuttaa, jos koulut tai luokat niitä erikseen pyytävät. Kirjailijavierailujen järjestäminen riippuu kirjaston taloudellisista resursseista.

Näyttely, projekti tai tapahtuma

Oppilaat suunnittelevat yhdessä kirjaston ja aineen- tai luokanopettajan kanssa näyttelyn, projektin tai tapahtuman, joka toteutetaan kirjaston tiloissa. Toiminnasta tulee sopia kirjaston kanssa hyvissä ajoin.

Kirjailijavierailu

Lasten- tai nuortenkirjailija vierailee koululla. Vierailu toteutetaan alueen kirjastojen ja koulujen yhteistyönä. Oppilaat valmistautuvat vierailuun tutustumalla kirjailijan teoksiin sekä miettimällä kysymyksiä.